

Savivaldybių žinios

Nr. 10 (900) 2021 m. lapkričio 27 d. Išeina šeštadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBĖS 2021

Neringai 60!

Romo Gorklio nuotr.

Lietuvos Kultūros sostinės titulas perduotas Alytui

Lapkričio 20 d. Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis (*antras iš kairės*) perdavė Lietuvos kultūros sostinės 2022 titulą, simbolinį gintarinį medį Alytaus miesto savivaldybės merui Nerijui Cesiuliui. „Linkiu, kad jūsų kuriami tiltai sujungtų skirtingas bendruomenes, skirtingas nuomones ir apjungtų vienam tikslui – parodyti visai Lietuvai, kokie nuostabūs menininkai kuria Alytaus mieste“, – sakė Neringos meras. Merams talkino Kultūros viceministras Vyginas Gasparavičius (*kairėje*) ir projekto „Kultūros sala – Neringa“ vadovas, Neringos vicemeras Narūnas Lendraitis.

APIE VILNIAUS REGIONO YPATUMUS IR SUSIRŪPINIMĄ KELIANČIAS PROBLEMAS	2–14, 18–22 p.
AUKSINĖS KRIVULĖS RITERIAI APIE SAVIVALDĄ IR ATSAKOMYBĘ	30–31 p.
SVEIKATOS SISTEMOS REFORMA – KATĖ MAIŠE AR STEBUKLINGA PILIULĖ?	33–36 p.
MIESTO STATUSAS ATVĖRĖ NAUJAS GALIMYBES	44–45 p.

Elektrėnai iš paukščio skrydžio.

VILNIAUS REGIONAS

Rasa BARTKEVIČIENĖ

„Vilniaus regionas – moderniausias Rytų ir Vidurio Europos regionas, supantis šiuolaikinį, gerai žinomą miestą ne tik Europoje, bet ir už jos ribų, tarptautinis verslo, prekybos, mokslo ir technologijų, turizmo bei kultūros centras, kuriantis kokybiškas gyvenimo sąlygas visuomenei, palankią aplinką verslui ir investicijoms per tolygią ir subalansuotą regiono plėtrą“, – taip oficialiuose šaltiniuose pristatomas regionas, kurio centras yra Lietuvos sostinė. Apie šio regiono ypatumus, susirūpinimą keliančias problemas kalbamės su regiono plėtros tarybos pirmininku Kęstučiu Vaitukaičiu.

Gerbiamas pirmininke, kokias regioninės plėtros tarybos savarankiškumo galimybes spėjote pajusti ar vis dar gyvenate lūkesčiais, kad veiksitate savarankiškai?

2020 m. įsteigta Vilniaus regiono plėtros taryba parengė rezoliuciją, kurioje pateikti pasiūlymai dėl ES struktūrinių fondų lėšų perskirstymo ir kitų kompensavimo priemonių, padėsiančių išlaikyti ekonominį Vilniaus regiono augimą.

Savivaldybių veikla ir darbai glaudžiai susiję su ES finansavimo laikotarpiais. Naujasis 2021–2027 metų periodas dar tik prasideda. Pakeitę tarybos funkcijas, galime veikti efektyviau, daugiau dėmesio skirti bendrų problemų sprendimui.

Kaip sekasi regionui išnaudoti privalumus, kuriuos teikia tai, kad jo centras sutampa su Lietuvos sostine? Nuo ko tai priklauso?

Savivaldybės turėjo galimybę pasirinkti, prie kurio regiono jungtis, apsispręsti, ar rinktis regioną su dideliu sostinės potencialu, ar kitą, kur potencialo mažiau. Privalumas būtų darbo vietos, didesnis specialistų pasirinkimas ir kt. Tai didina regiono patrauklumą, bet geri ekonominiai Vilniaus miesto rodikliai iškreipia bendrą regiono vaizdą, todėl mažosios savivaldybės, palyginti su Vidurio ir Vakarų regionu, naujuoju finansiniu laikotarpiu bus finansiškai nuskriaustos.

Vilniaus regionui būdingi nepalyginamai didesni netolygumai tarp savivaldybių. Jūsų manymu, ką reikėtų daryti, kad regiono vystymasis būtų tolygesnis?

Tai ne vienos dienos darbas, tai procesas. Regionai, gavę tikslines ES investicijas (pvz., pasienio, tikslinės teritorijos ir kt.), pagerino viešąją infrastruktūrą, paslaugų kokybę vietos gyventojams. Manau, kad stiprinant regionus svarbu koncentruoti investicijas į ne tokias konkurencingas savivaldybes.

Kuo regiono plėtra naudinga arba gali būti naudinga Elektrėnų savivaldybei?

Pirmiausia to reikėtų klausyti gyventojų, įsikūrusių įstaigų, kaip jie vertina. Atlikta daug įvairių darbų. Žinoma, jie atlikti panaudojant ir

Kęstutis VAITUKAITIS

Vilniaus regiono plėtros tarybos pirmininkas
Elektrėnų savivaldybės meras

Europos Sąjungos lėšas. Efektyviausiai projektai įgyvendinami panaudojant savivaldybės, valstybės ir ES investicijas. Labai svarbu, kaip susitarsime. Kiekviena savivaldybė turi stiprių ir silpnųjų vietų, todėl svarbu įvertinti savo galimybes, ne konkuruoti, o bendradarbiauti ir savivaldybėms kartu spręsti problemas.

Elektrėnų galimybes vertiname realiai, negalime konkuruoti kurorto, turizmo srityse, mums čia „nearti dirvonai“. Naujame periode galime pasiūlyti savo paslaugų spektrą kitoms savivaldybėms socialinėje, neformaliojo ugdymo, žiemos sporto šakų, darbo vietų srityse.

Šie metai, kaip ir praėjusieji, paženklininti pandemija. Kokią įtaką ji turėjo savivaldybės projektams?

Pandemija sustabdė kai kurių projektų įgyvendinimą, gyventojai negalėjo naudotis sukurta infrastruktūra, organizuoti renginių. Pandemijos laikotarpiu Elektrėnų ligoninėje ir Abromiškių reabilitacijos ligoninėje įsteigti skyriai, kuriuose gydomi COVID-19 liga sergantieji iš visos Lietuvos.

Elektrėnų žiburiai ir Vilniaus – Kauno plentas.

Kokiais šiais metais įgyvendintais projektais galite pasidžiaugti?

Pastatyti Vievio kultūros namai, Semeliškių gaisrinė, įgyvendinta buvusio „Vaikų pasaulio“ teritorijos konversija į viešąją rekreacinę erdvę. Tai didieji projektai, bet gyventojams svarbu, kad sutvarkyti daugiabučių kiemai, suremontuotos gatvės, užlopytos duobės, nutiestas kelias į jų vienkiemį.

Kokią įtaką sostinės kaimynystė turi regiono švietimo tinklui?

Lietuvoje švietimo tinklas dažniausiai nagrinėjamas savivaldybių lygmeniu, todėl vertinti sostinės įtaką visam regionui būtų gana sunku, juo labiau, kad mūsų regionas yra didelis. Įtaka, sakykime, Vilniaus rajono savivaldybei yra vienokia, o Širvintų rajono savivaldybei, neabejotinai, kitokia, tačiau, žinoma, įtakos yra. Sakykime, Elektrėnų savivaldybės teritorijos arčiau sostinės yra gana populiarūs tarp naujakurių, kurie turi vaikų. Tai lemia ikimokyklinio, priešmokyklinio grupių, vėliau – bendrojo ugdymo programų klasių komplektavimo poreikį. Dažnai norima, kad vaikas būtų ugdomas mieste esančioje įstaigoje, o jos skyrius, kuris yra arčiau gyvenamosios vietos, ne toks pageidaujamas. Būna, kad vaikai vežami į sostinę, tikintis, kad ugdymo kokybė ten geresnė.

Tai lemia, kad Vilniaus mieste mokyklose trūksta vietų, o kaimo mokyklos stovi tuščios arba sudaromi jungtiniai klasių komplektai. Sunku kalbėti apie ugdymo kokybę, kai viename komplekte mokosi kelių klasių mokiniai.

Švietime artėja naujovės: įtraukusis ugdymas, Tūkstantmečio mokyklų steigimas. Kokie šių reformų lūkesčiai ir savivaldybėms kylantys rūpesčiai?

Pirmiausia pažymėčiau, kad įtraukusis ugdymas ir „Tūkstantmečio mokyklų“ steigimas nėra atskiros reformos. Bent jau taip neturėtų būti.

Juk įgyvendinant „Tūkstantmečio mokyklų“ programą siekiama mažinti mokinių pasiekimų atotrūkį ir suteikti vaikams vienodas ugdymosi sąlygas, kad ir kur jie gyventų. Pasak švietimo, mokslo ir sporto ministrės, vykdant projektą, siūloma fokusuotis į keturias pagrindines kompetencijų stiprinimo grupes: įtraukųjį ugdymą, STEAM ugdymą, kultūrinį ugdymą ir visus lygmenis apimančios lyderystės stiprinimą.

Pagrindinis lūkestis, ko gero, būtų tas, kad visa tai pavyktų, kaip numatyta Vyriausybės programoje, t. y., šių mokyklų infrastruktūra, neformalioji veikla ir kitomis paslaugomis galės pasinaudoti visi savivaldybės mokiniai, o mentorystės centru – aplinkinių mokyklų pedagogai, studentai. Tačiau tam reikia konkretaus priemonių plano. Kol kas tai yra labiau mokyklos standartas, kurio, žinoma, mes ir siekiame, kurdami savivaldybės mokyklų tinklą.

Manau, kad reforma švietimo srityje neišvengiama. Matome, kad ji jau tapo nuolatine šios srities palydove, tačiau, kad ir kas nutiktų, vaikui turėtų būti užtikrintas visapusiškas ugdymas, kol jis įgis pagrindinį išsilavinimą.

Reikėtų spręsti ir finansavimo iš dviejų šaltinių klausimą. Šiuo metu mokyklos lėšos skiriamos iš valstybės biudžeto, o visą ūkinę veiklą tenka finansuoti savivaldybėms. Tam savivaldybės skiria daug lėšų. Reikėtų paminėti, kad yra savivaldybių, valstybės ir nevalstybinių mokyklų, kurios finansuojamos iš skirtingų šaltinių. Pavyzdžiui, profesinių mokyklų, kurios finansuojamos iš valstybės biudžeto, galimybės yra visai kitos.

Matoma tendencija, kuri dar labiau išryškėjo pandemijos metu, reguliuoti tam tikrus procesus valstybės lygmeniu, tačiau netiesiogiai,

o per savivaldybes. Tai taip pat reikėtų aiškiai apibrėžti: tam tikrus klausimus sprendžia valstybė, o kitus – savivaldybė. Tai tik sustiprintų švietimo valdymo subjektų atsakomybę, kurios taip reikia vadybiniuose procesuose.

Kadencija įpusėjo ir tikriausiai galima jau pasidžiaugti geriausiais tarybos sprendimais. Tad kokie švietimo sprendimai buvo reikšmingiausi?

1. Elektrėnų savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrojo plano patvirtinimas.
2. Elektrėnų savivaldybės vaikų vasaros stovyklų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimas.
3. Lėšų, skirtų įsteigti naujas mokytojų padėjėjų pareigybes 2021 metais Elektrėnų savivaldybės švietimo įstaigose, paskirstymo kriterijų nustatymas.
4. Elektrėnų savivaldybės futbolo akademijos steigimo sutarties įstatų patvirtinimas.

Kokią įtaką savivaldybės gyventojams gali turėti sveikatos sistemos reforma?

Labai tikimės, kad sveikatos sistemos reforma praplės šeimos gydytojų teikiamų paslaugų paketą papildomomis kineziterapijos, sveikos gyvensenos specialisto ir socialinio darbuotojo teikiamomis paslaugomis. Taip pat labai reikėtų palengvinti pacientų registraciją ir patekimą pas šeimos gydytojus ir gydytojus specialistus per kuo trumpesnę laiką. Norėtume pertvarkos priemonėmis įdiegti šeimos gydytojams ir gydytojams specialistams galimybę dirbti komandos principu ir teikti kompleksines sveikatos priežiūros paslaugas. Iš reformos tikimės ambulatorinės, stacionarinės slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugų kokybės gerinimo bei ambulatorinės slaugos plėtros. Taip pat labai svarbu gydytojams sudaryti kuo palankesnes darbo sąlygas.

Savivaldybių žinios

„Savivaldybių žinios“
leidžiamas nuo 1996 m.

Markučių g. 15, LT-11347 Vilnius,
el. p. info@savzinios.lt, interneto svetainė www.savzinios.lt
Direktorė Lina Belevičienė, tel. 8685 39454,
redaktorius Romas Girklys, tel. 8685 39452,
Facebook savzinios leva Cataldo, cataldoieva@gmail.com

Spausdina AB „Spauda“,
Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,
www.spauda.com
ISSN 1392–2467

Mūsų partneriai
STRUCTUM
Mano Kraštas

REGIONO PLĖTROS PLANE – NAUJOVES IR PAŽANGĄ DIEGIANTYS PROJEKTAI

Su Vilniaus regiono plėtros tarybos administracijos direktoriumi Evaldu Gustu kalbamės apie šio regiono padėtį, galimybes tolygesniam jo vystymuisi, tarybų ir ministerijų santykius ir ES žaliajo kurso iššūkius.

Evaldas Gustas tarybos administracijai vadovauja nuo kovo 15 dienos.

Gerbiamas direktoriau, baigiasi pirmieji savarankiškų regionų plėtros tarybų metai. Kokiais rezultatais gali pasidžiaugti Vilniaus regionas?

Pirmiausia džiaugiamės, kad naujoji įstaiga buvo įsteigta ir 2021 m. kovo 8 dieną įregistruota. Tai naujas darinys Lietuvos viešojo administravimo struktūroje. Per tą laiką pavyko susikomplektuoti komandą ir pradėti naujus darbus. Vienas svarbiausių šio meto mūsų darbų – Vilniaus regiono plėtros plano rengimas.

Tad spėjote bent šiek tiek pajusti savarankiškumo privalumą?

Pirmasis žingsnis į regionų savarankiškumą, manau, ir yra savarankiško juridinio vieneto įsteigimas. Visas kitas savarankiškumas kol kas yra labiau teoriniame, o ne praktiniame lygmenyje. Tad tikiuosi, kad ateityje galėsime naudotis teisės aktais įteisintu savarankiškumu ir savivaldybės, susitarusios regiono mastu, galės pačios spręsti daugelį problemų, nesikišant centrinei valdžiai. Teisės aktai suteikia galimybę tarybai priimti papildomus įsipareigojimus ir, jeigu savivaldybės susitars, bus galima perimti kai kurių viešųjų paslaugų administravimą.

Pirmasis realus žingsnis į savarankiškumą, manau, yra naujojo ES finansinio laikotarpio plano rengimas ir funkcinį zonų suformavimas bei jų vystymo strategijų paruošimas. Tai grynai regiono savivaldybių reikalas.

Merų ir tarybų kadencija įžengia į antrąją pusę ir vis arčiau rinkimai. Ar tai nebus kliūtis susitarti regiono mastu, juk kiekvienas meras nori parodyti rezultatus savoje savivaldybėje?

Ir taip, ir ne. Artėjantys rinkimai gali tapti kliūtimi, jei bus svarstomi klausimai, susiję su konkrečiu mero įsipareigojimais konkrečios savivaldybės gyventojams. Tačiau, tikiuosi tokių konfliktinių situacijų pavyks išvengti ir bus sprendžiamos visoms savivaldybėms bendros problemos.

Susitarti skatina ir teisės aktais įtvirtinta kvota – norint regiono mastu įgyvendinti priemones ir investuoti lėšas, reikia 4/5 kolegijos narių pritarimo. Taigi, norint regione atverti didesnes galimybes, būtinas savivaldybių susitarimas.

Netrumpą laiką dirbate centrinėje valdžioje, tad turėjote progos Vilniaus regioną pamatyti visos Lietuvos kontekste. Palyginti su kitais regionais, Vilniaus regione labai ryškus netolygus vystymasis. Ką daryti, kad tokio netolygumo nebėliktų?

Vienas pagrindinių regioninės politikos tikslų – socialinių ir ekonominių skirtumų maži-

nimas. Nors Vilniaus regionas laikomas labiau išsivystęs, bet konstatuojami ir jame esantys vidiniai išsivystymo netolygumai. Tad ateinančio ES finansinio laikotarpio uždavinys – viso regiono plėtojimas, mažinant vidinius netolygumus. O tai bus galima daryti organizuojant bendrus savivaldybių veiksmus ir veikiant bendrai. Finansiniai ištekliai riboti, ES paramos lėšas reikia investuoti ten, kur labiausiai skauda. Kolegiją sudaro rajonų savivaldybių atstovai, tad manau, jie susitars, kad didesnės investicijos pasiektų periferines savivaldybes.

Regiono plėtros netolygumų mažinimas bus projektuojamas regiono plėtros plane, kuris rengiamas visiškai kitaip negu ankstesniųjų metų planai.

Planas pradedamas rengti identifikuojant problemas bei numatant jų sprendimo galimybes, ir tik tada bus planuojamos konkrečios veiklos ir konkretūs projektai.

Anksčiau piramidė buvo apversta – pirma projektai, paskui jau būdavo galvojama, kokias problemas tais projektais spręsti.

O dar – būsimame ES finansiniame laikotarpyje į regiono plėtros planą bus galima įtraukti tik tuos projektus, kuriais siekiama naujovių ir pažangos. Tęstiniai projektai kažką išlaikyti į regiono plėtros planą nebebus įtraukiami.

Naujasis ES paramos laikotarpis orientuojamas į žaliąjį kursą. Kokias galimybes tai atveria Vilniaus regionui ir kokius iššūkius kelia?

Naujajame ES finansiniame laikotarpyje Lietuva yra suskirstyta į du regionus: Vidurio vakarų ir Sostinės regionus. Sostinės regionas įvardijamas kaip labiau išsivystęs, tad jam parama, palyginti su praėjusiu laikotarpiu, sumažinta. Pagal ES reglamentavimą, 5 proc. kitam regionui skirtų lėšų gali būti perskirstoma į Sostinės regioną, tačiau su sąlyga, kad tos lėšos bus panaudotos žaliajam kursui įgyvendinti. Tai reiškia, kad Sostinės regione pakankamai daug projektų turės būti orientuoti į žaliąjį kursą. Be abejo, Sostinės regionui tai yra nemažas iššūkis, nes daugeliu atveju turės būti taikomas naujas požiūris, naujos inovacijos ir technologijos tiek projektuojant, tiek įgyvendinant tam tikras veiklas. Tam reikia suvokimo visais lygmenimis: tiek regioniniu, tiek savivaldybių mastu. Be abejo, reikės aiškinti gyventojams, kodėl turi būti įgyvendinamos būtent tokios priemonės. Žaliojo kursas Sostinės regionui yra didžiulė galimybė, bet kartu ir iššūkis, ar užteks gebėjimų projektams parengti ir įgyvendinti.

Beje, koks ministerijų požiūris į regionų plė-

ros tarybų savarankiškumą? Ar iš inercijos jos nebando valdyti?

Nors ministerijų ir regionų plėtros tarybų santykiai yra labai konkrečiai išdėstyti teisės aktuose, praktiškai ministerijos vis dar bando diktuoti sąlygas ir tai gana stipriai juntame. Vis bandoma nurodyti, ką ir kaip turime daryti.

Pavyks atsilauki?

Neseniai vyko susitikimas su Susisiekimo ministerija ir pasakiau, kad ministerija viską bando savivaldybėms nuleisti iš viršaus, nenorėdamos taryboms palikti savarankiškumo.

Ar kitų regionų palaikymo sulaukėte?

Visi regionai tas problemas kelia. Noriu padėkoti Vidaus reikalų ministerijai, su kuria esame vienoje barikadų pusėje.

Kaip užtikrinamas finansavimas regionų plėtros tarybų veiklai?

Suprantu, kad klausimu norima pasakyti, kad mes nesame visiškai savarankiški, nes esame priklausomi nuo VRM biudžetinio finansavimo. Kad būtume visiškai savarankiški, turėtume būti ir asignavimų valdytojai. Deja, kol kas to daryti negalime. Šioje srityje esame apriboti, mūsų finansavimą reglamentuoja tiek Regionų plėtros įstatymas, tiek biudžeto formavimo metodika. Kritinių pastabų šiai metodikai tikrai turiu, ji nėra tobula ir tikimės, kad ateityje bus patobulinta. Šiuo atveju mes esame priklausomi nuo VRM finansavimo.

Yra kitas finansavimo šaltinis – tai savivaldybių įnašai. Tačiau vėl. Kol savivaldybės nėra perdavusios tam tikrų funkcijų regionų plėtros tarybai, jos nėra suinteresuotos dalį savo finansų perduoti tarybos administracijai. Bet mūsų regiono savivaldybės yra labai gėrąnoriškos ir prirėkus linkusios diskutuoti dėl papildomo administracijos finansavimo iš savivaldybių biudžeto.

O metodinės paramos sulaukiate iš VRM?

Taip, mums kyla įvairių klausimų, ir ministerija visada ieško galimybių mums padėti. Tačiau turime suprasti, kad ir jie turi didžiules darbų apimtis ir gali padėti, kiek leidžia galimybės.

Prieš kurį laiką buvo pradėtas rengti Sostinės įstatymas, bet jis nebuvo priimtas. Jūsų manymu, ar toks įstatymas reikalingas?

Mano asmenine nuomone, toks įstatymas nereikalingas. Jei jis būtų priimtas, atsirastų nemaža sumaištis, nes Vilniui būtų suteiktas išskirtinumas, o regioninės politikos tikslas – tolygus regionų vystymasis.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Justė Brigė

Naujieji Vilniaus darželiai.

Remigijus ŠIMAŠIUS
Vilniaus miesto meras

VILNIUS

Rusnė MARČENAITE

Vilnius – tai miestas, kupinas veiksmo, meno, istorijos, atradimų. Miestas, kuriame gyvena daugiau negu penktadalio Lietuvos gyventojų ir kuris užima 0,6 proc. šalies teritorijos.

Gerbiamas mere, Vilnius yra ir regiono centras, ir Lietuvos sostinė. Kaip pavyksta suderinti šias dvi funkcijas?

Tai yra dvi lygiagrečios, ta pačia linkme žvelgiančios kryptys, kurios viena kitai neprieštarauja. Jeigu Vilnius klestės, klestės ir visos regionas bei valstybė. Jeigu Vilniui bus sunku arba atsiras dirbtinių sunkumų, tuomet visiems bus blogiau. Turime suprasti, kad Vilnius yra tarptautinių investicijų iš užsienio pritraukėjas į Lietuvą, sudarantis galimybes nuo tokių investicijų augti vartojimui ir kituose regionuose. Kita vertus, be sėkmingų regionų negali klestėti ir Lietuvos sostinė.

Šių funkcijų derinimą palengvintų ar apsunkintų Sostinės įstatymas, kurio projektas pateiktas daugiau kaip prieš metus, bet kol kas įstatymas nepriimtas? O gal apskritai toks įstatymas nereikalingas?

Išskirtinis Vilniaus kaip sostinės statusas jau dabar įtvirtintas Konstitucijoje, o Vilniaus savivaldybė išsiskiria didžiausiu gyventojų, strategiškai reikšmingų projektų skaičiumi. Čia įsikūrusios centrinės valdžios institucijos ir užsienio diplomatinės atstovybės. Taigi ištis esame ypatinga savivaldybė.

Būdamas teisės mokslų daktaras matau, kaip įstatymai keunami dažnai be reikalo, tik dėl

simbolinių priežasčių. Sostinei nereikia dar vienos simbolikos. Ko reikia – kad sostinės gyventojai būtų traktuojami ne blogiau nei visos likusios Lietuvos. Būtent – ne blogiau. Mums reikia ne Sostinės įstatymo, o sąžiningo valstybės finansų naudojimo praktikos ir to įtvirtinimo biudžeto įstatymuose. Nėra normalu, kad Vilnius yra vienintelė vieta, kur valstybė iki šiol vengia statyti naujas mokyklas, nors dabartinės mokyklos traukia per siūles, ir nuolat daugybėje jų balansuojame ant antros pamainos būtinybės. Martyno Mažvydo progimnazijoje mokosi 1700 vaikų. Iš viso per kelerius metus mums reikia net 8 mokyklų, kurių statybai finansai nepaskirti. Mes negalime iš savo biudžeto pastatyti visų mokyklų – tam reikia 157 mln. eurų.

Lygiai taip pat reikia, kad valstybinės reikšmės kelias ties Vilniaus riba netaptų stebuklingu būdu jau nebe magistrale, o gatve, ir nebūtų numetamas finansuoti tik Vilniaus mokesčių mokėtojams.

Žodžiu, sostinės statusą turime, ačiū, bet daugiau reikia ne statusų, o tiesiog sąžiningos politikos.

Vilniaus regione tarp centro ir savivaldybių yra didžiausi netolygumai Lietuvoje. Jūsų manymu, dėl kokių priežasčių atsiranda šie netolygumai?

Vilniaus kraštas labai ilgai, deja, nebuvo turtingiausias šalies regionas. Tai lėmė ir politiniai sprendimai, ir nelabai derlingos žemės. Tačiau Vilnius tikrai yra labai stiprus centras su ekonominiu, kultūriniu, socialiniu, moksliniu sluoksniu. Mums pavyko Vilnių paversti stipriu centru visame Centrinės ir Šiaurės Europos

regione. De facto pralenkėme ir Rygą, sėkmingai konkuruojame su daug didesniais už save miestais. Aplinkinės savivaldybės ir jų gyventojai iš to taip pat laimi – tai ypač matome Vilniaus ir Trakų rajonuose. Toliau esančioms savivaldybėms sunkiau pasigauti Vilniaus pagreitį. Be abejo, tam labai padėtų geresnis susisiekimas – tiek keliais, tiek geležinkeliu.

Vyksta pasirengimas naujam ES finansiniam periodui, ko iš jo labiausiai tikisi Vilniaus savivaldybė?

Šis periodas labai skiriasi nuo ankstesniųjų, nes Lietuva sudalijama į du regionus ir Vilniaus miestas tampa Sostinės regiono dalimi (pagal NUTS regionų klasifikaciją) su gerokai apkarpytu finansavimu ir daug mažesne parama. Nei Vilnius, nei šio regiono savivaldybės pačiam dviejų Lietuvos principui niekada neprieštaravo, nes tai naudinga Lietuvai. Tačiau viešosios paslaugos, viešosios erdvės Vilniuje, deja, sulaukia mažiau viešų pinigų nei bet kurioje kitoje savivaldybėje. Tai nėra normalu. Tiesiog būtinas kompensavimo mechanizmas Vilniui ir visam regionui, nes Lietuva vis dėlto viena. Džiaugiuosi, kad tai supranta ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Deja, iš centrinės valdžios kol kas jokių sprendimų nėra.

O savo prioritetus ir sprendinias problemas žinome: augančiam Vilniui skubiai reikia naujų mokyklų ir inovatyvesnių mokymo metodų,

darnios judumo sistemos – nuo integruoto viešojo transporto iki elektromobilių įkrovimo stotelių tinklo ir pėsčiųjų bei dviračių takų, reikia toliau investuoti į sveikatos sistemą ir nepamiršti sveikatos gyvenamos skatinimo. Švietimo ir sveikatos sritims finansuoti per regionines priemones skiriama tikrai nepakankamai dėmesio ir lėšų, todėl tikimės, jog šias problemas bus sprendžiamos nacionaliniu lygiu.

Finansavimo naujoms mokykloms reikia jau dabar, kad vaikams nereikėtų mokytis dviem pamainomis arba tėvams – vežioti juos į kitą miesto galą.

Šie prioritetai bus įtvirtinti pradedamoje rengti 2021–2029 m. Vilniaus miesto tvarios plėtros strategijoje, į kurią planuojame įtraukti ir besiribojančių Vilniaus ir Trakų rajonų savivaldybių priemėmis.

Naujame ES finansiniame laikotarpyje didžiausias dėmesys skiriamas Žaliajam kursui. Kokias galimybes ir kokius iššūkius šio kurso įgyvendinimas atneša Vilniaus savivaldybei?

Žalioji kursas jau dabar akivaizdus visuose ilgalaikiuose planavimo dokumentuose: miesto energetikos įmonių strategijose, Vilniaus miesto atnaujinančių energijos išteklių veiksmų plane, Darnaus judumo mieste plane ir kt. Patys matome, ir kokias diskusijas tai sukelia. Tačiau esu tikras, kad su ES pinigais ar be jų, reikia eiti geresnės ir žalesnės gyvenamosios aplinkos keliu, nes tai ne tik gelbėja pasaulį, bet ir leidžia mieste jaukiau jaustis. Su Architektūros taisyklėmis, Vilniaus gatvių standartu, Bendruoju planu, Energetikos inovacijų laboratorija, Vilniaus žaliaja banga, Miestas+ programa bei kitomis priemonėmis ta kryptimi ir einame. Beje, visais savo atradimais, pergalėmis ir nepasisekimų pamokomis taip pat mielai dalijamės su visomis savivaldybėmis.

Šie metai, kaip ir praėjusieji, paženklinoti pandemija, kokią įtaką ji turėjo savivaldybės projektams? Kaip projektų įgyvendinimui atsiliepė centrinės valdžios sprendimai dėl pandemijos padėjo ar trukdė?

Manau, kad nekarkime visų šunų ant pandemijos. Pandemija yra viena, o visi kiti projektai – kita. Pandemija labai rimta sveikatos tema, tačiau kitiems projektams jos įtaka nėra esminė.

Kokiais šiais metais įgyvendintais projektais galite pasidžiaugti?

Pakeitėme keliolikos miesto gatvių veidą, jas sutvarkydami pagal naują gatvių standartą. Naujus principus taikysime ir toliau, Aplinkos ir Susisiekimo ministerija, kiek teko girdėti pirmųjų atgarsių, rekomenduos mūsų suformuluotus principus taikyti ir kitiems miestams.

Atnaujinome keletą sporto aikštynų, toliau tęsiame švietimo infrastruktūros gerinimo darbus. Iš didžiųjų projektų – daugelis turbūt jau matė architektūros konkurso Stoties ir jos teritorijos atnaujinimui rezultata. Tikiuosi, kad

netrukus bus pasirašyta sutartis su konkurso nugalėtojais – „Zaha Hadid Architects“ studija, ir architektūrinė idėja virs projektu. Neseniai buvo pritarta ispanų architektų „Arquívio Architects“ studijos parengtiems Nacionalinės koncertų salės projektiniams pasiūlymams.

Valdymo prasme perkrovėme kelias savivaldybės įmones, pakeisdami jų vadovus ir reikalavimus joms. Kai kuriais atvejais tai padarėme patys, kai kurie vadovai, atsiradus tam galimybei, nusprendė patys pasitraukti.

Dar vienas geras pokyčių rezultatas yra atnaujintas mūsų Socialinės paramos centro tinklapis, kuriame paprastai, aiškiai ir patogiai pateikta informacija apie paslaugas – kviečiu pasidairyti <https://www.spcentras.lt/>.

Kai didžiojoje dalyje regionų mažinami švietimo įstaigų tinklai, Vilniuje jis plečiamas. Tad kokias naujoves per pastaruosius metus savivaldybė įdiegė švietimo sistemoje? Ir kokias problemas tenka spręsti?

Plečiame tinklą, nes Vilnius auga ir poreikis tam yra didžiulis – penkiamečių vaikų yra dvigubai daugiau negu 18-mečių. Vilnius išskiria didžiausiu mokinių skaičiumi Lietuvoje (64 tūkst.), čia mokosi ketvirtadalis visos šalies vaikų, ir šis skaičius, prognozuojama, iki 2025 m. išaugs apie 20 proc. O mūsų mokyklose jau šiandien trūksta mokymosi vietų 3000 vaikų – t. y. tokiu skaičiumi viršijamas projektinis pajėgumas labiausiai apgyvendintų teritorijų mokyklose.

Kaip minėjau, per artimiausius penkerius metus Vilniuje reikia pastatyti 8 savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklas. Mokyklos bus statomos, kur jų labiausiai reikia – intensyviai besiplečiančiose miesto dalyse – Bajoruose, Perkūnkiemyje, Pilaitėje, Verkiuose, Pavilnyje, Kalnėnuose.

Bendrojo ugdymo mokyklų tinklas jau iš dalies optimizuotas, kai kurios mokyklos pertvarkytos ir reorganizuotos, įsteigta naujų (įsteigta Vilniaus Gabijos progimnazija, Vilniaus Antakalnio pradinė mokykla), atnaujinta daugelio mokyklų ugdymosi aplinka. Taip pat projektuojami, statomi ir jau pastatyti nauji priestatai prie labiausiai perpildytų mokyklų (Vilniaus Jeruzalės progimnazija, Vilniaus Joachimo Lelevelio inžinerijos gimnazija, Vilniaus Balsių progimnazija, Vilniaus Pavilnio progimnazija, Vilniaus Martyno Mažvydo progimnazija), įsteigtos visos dienos mokyklos grupės pradinį klasių mokiniams.

Vilniui tenka rasti vietas ir dar labiau išaugusiam iš kitų valstybių atvykstančių vaikų ugdymui (Baltarusija, Ukraina, Rusija, Sirija ir kt.).

Kartu su Vilniaus švietimo pažangos centru įgyvendinami mokyklų personalo tobulinimosi projektai, kuriamas mokyklų pradedančiųjų vadovų ir jų mentorių tinklo ir kt. Bet, kaip ir visai Lietuvai, mums tenka spręsti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų mažėjimo problemą. O apie tai, kaip turėtų atrodyti ugdymas tiek naujose, tiek esamose sostinės mokyklose,

Pradedamos moderniausių namų statybos šalia Vilniaus savivaldybės.

kalbame su Vyriausybės, Seimo, tėvų ir mokinių atstovais, švietimo ekspertais.

Pasirūpinti reikia ne tik pakankamu kiekiu mokyklų ir darželių, bet ir į ateitį orientuotomis pamokomis, geru psichologiniu mikroklimatu. Mums svarbiausia, kad būtų ugdomos laisvos, kūrybingos ir atečiai pasiruošusios asmenybės, kurios po 20 metų kurs miesto veidą. Dėl to dedame daug pastangų, kad mokyklose dirbtų įkvepiantys, gebantys paruošti vaikus ateities iššūkiams mokytojai.

Stiprindama sostinės švietimo įstaigų vadybinę grandį, Vilniaus savivaldybė atrinko ir pakvietė studijuoti ISM magistrantūroje – programoje „Švietimo lyderystė“ – keliasdešimt švietimo profesionalų. Esami ir būsimi mokyklų bei darželių vadovai nuo rugsėjo stiprins savo vadybines ir lyderystės kompetencijas, kad praktikoje įgyvendintų pokyčius, kurių taip reikia sostinės ugdymo įstaigoms. Savivaldybė apmokės didžiąją dalį studijų išlaidų.

Noriu priminti – prieš 6 metus švietimo bendruomenėse buvo kalbama apie sporto salėse varančius stogus, senus langus, šiek tiek apie mokymo programas, bet ne apie lyderystės poreikį mokyklose.

Kokius švietimo srities klausimus, Jūsų manymu, reikėtų spręsti regiono, o kokius – savivaldybių lygmenyje?

Švietimo srities klausimus turime spręsti kartu ir kolegialiai, t. y. savivaldybėms bendradarbiaujant su Vyriausybe arba jos padaliniais. Bendros švietimo infrastruktūros klausimus reikia spręsti regionų lygmenyje. Akivaizdūs pavyzdžiai – Pilaitės, Pašilaičių apkrovos.

Šiomet Vilniaus savivaldybės mero komanda pelnė dvi Aukšines krivules – „Darniausios savivaldybės“ ir „Draugiškiausios verslui aplinkos“.

Savivaldybės lygmenyje – šiuo metu skiriamų dotacijų racionalus paskirstymas negalimas, nes tą draudžia galiojantys ir nuolat keičiami teisės aktai – tos pačios mokymo lėšos. Teisės akte numatyti savivaldybėms nenaudingi apribojimai – mažinant jų savarankiškumą spręsti.

Jūsų manymu, kokią įtaką Vilniuje esančioms gydymo įstaigoms gali turėti siūloma sveikatos apsaugos sistemos reforma?

Problema ta, kad nėra išdiskutuota ir aiški siūlomos reformos esmė ir prasmė. Kaip pagrindinis jos motyvas nurodoma galima projektinė 800 mln. eurų ES parama Lietuvai. Tačiau reforma neturi būti daroma dėl pinigų, jos tikslas turi būti paslaugų optimizavimas siekiant pagerinti paslaugų kokybę ir prieinamumą gyventojams.

Būtų visiškai blogai, jeigu teisės aktai, reglamentuojantys sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą, būtų pakeisti taip, kad savivaldybių taryboms bus privalomai nustatytos reformos kryptys. Norime patys spręsti ir organizuoti savivaldybės pavaldumo įstaigų darbą taip, kaip tai geriausia vilniečiams.

Sveikatos priežiūros įstaigų tinklas Vilniuje yra gerai išvystytas, todėl mums reikia ne kardinalių pertvarkų, o kokybės ir prieinamumo gyventojams gerinimo: sveikatos priežiūros paslaugų, tokių kaip stacionari ir ambulatorinė slauga, plėtojimo, antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros grandies poliklinikose stiprinimo steigiant specializuotus ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų profilaktikos, diagnostikos ir gydymo bei geriatrijos centrus. Vilniui svarbu stiprinti

ir plėsti jaunimo sveikatos centrų veiklą, psichoterapijos ir psichosocialinės rehabilitacijos paslaugas.

Kadencija įpusėjo ir tikriausiai galima jau pasidžiaugti geriausiais tarybos sprendimais. Tad kokie sprendimai buvo reikšmingiausi?

Po kelerius metus trukusio derinimo su keliasdešimčia institucijų, taryba patvirtino Vilniaus miesto bendrąjį planą, pagal kurį miestas gyvens artimiausius 10–15 metų. Miestas bus patogesnis pėstiesiems ir dviratininkams, daugės žaliųjų plotų, o pastatų aukštis bei kokybė bus kontroliuojami griežčiau: <https://vilnius.lt/lt/2021/06/02/vilnius-pradeda-nauja-etapa-patvirtintas-miesto-bendrasis-planas/>. Papildomai ir koncentruotai kai kurios Bendrojo plano nuostatos įtvirtintos ir patvirtinus 10 kokybiškos architektūros taisyklių.

Pasirašėme nacionalinio stadiono koncepcijos sutartį, tikimės, kad visos sutarties šalys susitvarkys su užduotimis ir pagaliau griaučius Šeškinėje pakeis aukščiausių standartų sporto infrastruktūros objektas.

Vilniuje pastaraisiais metais sodinome vis daugiau medžių, bet šiemet tai dar labiau sureikšmintame – pirmiausia tam, kad įtrauktume į Žaliąją bangą miestiečius ir verslą – kiekvieną vilnietį. Ir pradėjome nuo savęs – su kolegomis, kaimynais ir visais norinčiais Konstitucijos prospekte perteklinį asfaltą pakeitėme medžiais.

Prieš kelis mėnesius pristatėme Nacionalinės koncertų salės projektinius pasiūlymus. Ispanų architektų studijos parengta koncepcija, mano vertinimu, puiki ir labai darni. Per 700-ąjį Vilniaus gimtadienį, tikiu, įkasime kapsulę, ir tada jau labai greitai turėsime ne vien Lietuvoje

architektūra, akustika ir renginiais garsią salę.

Svarbus tarybos sprendimas ir dėl Kongresų rūmų – nors Vyriausybė nusprendė atsisakyti planų rekonstruoti rūmus, įrengiant čia ne tik Vilniui svarbų kongresų centrą, mes raginame tęsti projektą. Diskusijų jau vyksta, tikiuosi, kad greitai bus naujienų dėl Kongresų rūmų ateities.

Gal ne visiems atrodo aktualu, bet ištis svarbi tema yra Seimui jau pateiktas Žemės įstatymo pakeitimo projektas, kuriame siūlomi pakeitimai atneštų daug žalos miestų vystymui – įstatymo projekte numatoma, kad norint išsinuomotoje valstybinėje žemėje vykdyti statybas, vystytojams tektų pakloti papildomą sumą – iki 105 proc. žemės rinkos vertės. Žinome, kiek žemė kainuoja sostinėje, tad tai iš esmės atbaidytų vystytojus, sustotų pramoninių objektų konversija, miesto plėtra vyktų tik į pakraščius, į viršų šautų būsto kainos. Kreipėmės dėl jų į Vyriausybę ir Seimą, pateikėme savo vertinimą, nurodėme grėsmes ir pateikėme aiškius siūlymus dėl sklandesnės konversijos miestuose.

Džiaugiuosi, kad patvirtinome MIESTAS+ programą – svarbią strateginę miesto kryptį. Laukia daug ir didelių darbų kuriant gyvenamųjų rajonų gyvybingumą. Kas dar nematėte, būtinai susipažinkite su esme čia: <https://cutt.ly/hbCCv5o>

Ir tikrai ne smulkmena – nuo 2023 m. Vilniuje bus draudžiama kurenti anglį ir durpes. Turbūt galėjome šį draudimą įvesti ir anksčiau, bet suprantame, kad gyventojams reikia permainingoms pasiruošti.

Dėkoju už pokalbį.

ŠIAULIAI TURI PATRAUKLIŲ PASIŪLYMŲ GYDYTOJAMS IR REZIDENTAMS

Šiaulių miesto savivaldybės taryba priėmė svarbų sprendimą – patvirtintas atnaujintas trūkstamų gydytojų ir rezidentų finansinio motyvavimo tvarkos aprašas. Dokumente numatyta, kad medikai, atvykstantys dirbti į Šiaulius, gali pretenduoti į specialias išmokas arba kasmetines stipendijas.

„Džiaugiuosi galėdamas pranešti, kad Šiaulių miesto savivaldybės taryba priėmė ypač reikšmingus sprendimus sveikatos apsaugos srityje. Asmeniškai kviečiu visus gydytojus specialistus ir rezidentus, kurie planuoja atlikti rezidentūrą, pradėti, o gal tęsti savo profesinę karjerą, drąsiai rinktis Šiaulius. Ryžtingai prisiimame atsakomybę užtikrinti ne tik puikias profesinio tobulėjimo sąlygas, praktinio darbo galimybes, bet ir nuosirdų bendradarbiavimą, kuris leis sėkmingai eiti pažangos keliu. Siunčiame aiškią žinutę – Saulės miestas gydytojų specialistų ir rezidentų laukia plačiai išskėstomis rankomis!“, – tvirtino Šiaulių meras Artūras Visockas.

Išsamiau pristatydamą naują sprendimą, Savivaldybės administracijos Sveikatos skyriaus vedėja Viktorija Palčiauskienė pakomentavo, kuomet miestą atvykstančių trūkstamų specialybių medikų ir rezidentų motyvavimo tvarka skiriasi nuo anksčiau galiojusios.

„Tobulindami medikų motyvavimo aprašą, trumpinome gydytojų ir rezidentų įsipareigojimų trukmę. Dabar trūkstamos specialybės gydytojui, atvykusiam dirbti į Šiaulius ir sutikusiam 3 metus įsipareigoti mieste veikiančioms įstaigoms, būtų mokama 25 tūkst. eurų išmoka, įsipareigojusiems trumpesniam 1 metų periodui skiriama 7 tūkst. eurų suma. Turime ir rezidentų motyvavimo priemonę – miestas gali finansuoti rezidento studijas arba taip pat skirti piniginę išmoką. Kviečiame gydymo įstaigas viešai skelbti apie naujas galimybes ir bandyti, naudojantis nauja tvarka, prisikviesti reikalingų darbuotojų“, – sakė V. Palčiauskienė.

„Dėkojame Šiaulių savivaldybei už tokią pagalbą pritraukiant specialistus. Materialinis skatinimas tikrai turi įtakos žmonių apsisprendimui. Savo ruožtu ligoninėje taikome ir kitas motyvavimo priemones, kiek tik leidžia galimybės. Norint visiškai užpildyti šiuo metu trūkstamus etatus, reikėtų apie 70 gydytojų. Vien šių trijų specialybių – anesteziologų, psichiatrų ir skubiosios pagalbos gydytojų – galėtume iš karto priimti po dešimt.

Reikia ir retesnių specialybių gydytojų – onkologo radioterapeuto, endoskopojuotojų. Ligoninė yra sudariusi sutartis dėl trijų rezidentų studijų finansavimo, o savivaldybės patvirtinta motyvavimo programa, tikimės, padės rasti jau mokslus baigusius gydytojų“, – spaudos konferencijoje kalbėjo Respublikinės Šiaulių ligoninės direktorė Česlova Špūrienė.

Finansinės motyvavimo išmokos gydytojui specialistui:

- ♦ 7 000 eurų išmoka gydytojo poreikiams tenkinti, jeigu gydytojas gydymo įstaigoje įsipareigoja dirbti ne trumpiau kaip 1 metus nuo pirmos darbo dienos. Išmoka gali būti mokama už kiekvienus kitus metus, bet ne ilgiau kaip 3 metus, kasmet sudarant naujas finansavimo sutartis.
- ♦ 25 000 eurų vienkartinė išmoka gydytojo poreikiams tenkinti, jeigu gydytojas gydymo įstaigoje iš karto įsipareigoja dirbti ne trumpiau kaip 3 metus nuo pirmos darbo dienos.

Numatyta viso dydžio išmoka gydytojui gali būti skiriama, jeigu gydytojas dirba visu 1,0 etato darbo krūviu (dirbant keliose įstaigose, darbo krūvis sumuojamas). Jeigu dirbama mažesniu darbo krūviu, skatinimo priemonių suma mažinama proporcingai dirbtam laikui.

Finansinės motyvavimo išmokos gydytojui rezidentui:

- ♦ ne daugiau kaip 10 000 eurų rezidento kasmetinė stipendija, skirta rezidentūros studijoms Lietuvos Respublikos universitetuose apmokėti pagal rezidentūros išlaidų sąmatą. Skatinimo priemone pasinaudojęs rezidentas įsipareigoja gydymo įstaigoje dirbti pagal savo specializaciją laikotarpį, proporcingą Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto lėšomis finansuotam rezidentūros studijų laikotarpiui, nuo pirmos darbo dienos gydymo įstaigoje kaip gydytojas rezidentas arba gydytojas specialistas ne trumpiau kaip 1 metus (nėštumo ir gimdymo atostogų bei atostogų vaikui prižiūrėti laikotarpis neįskaičiuojamas) ir ne mažiau kaip 1,0 etatu.
- ♦ 5 000 eurų vienkartinė išmoka rezidento poreikiams tenkinti, jeigu rezidentas dalyvauja Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos įgyvendinamame projekte.

Šiaulių miesto savivaldybės informacija

DĖMESIO! KVIEČIA BIOLOGINĖS – FUNKCINĖS ODONTOLOGIJOS KLINIKA AUKŠTĖJA

Aukštėja – medicinos inovacijų lyderė Lietuvoje, visas odontologijos paslaugas teikia remdamasi tvarios medicinos koncepcijomis.

Klinika veikia nuo 1997 metų. Tai viena iš nedaugelio odontologijos klinikų Europoje, kurioje puoselėjamas holistinis, biologinis ir tvarus požiūris į žmogaus sveikatą.

Aukštėja – tai klinika, kurioje:

- ♦ kuriama estetika ir grožis tik po išsamaus kramtymo funkcijos ir burnos sveikatos ištyrimo;
- ♦ rūpinamasi ne tik burnos, bet ir bendra paciento organizmo sveikata, nes burnos sveikata neįmanoma be bendros organizmo sveikatos;
- ♦ diagnozuojamos ir pašalinamos dantinės infekcijos;
- ♦ visiškai bemetaliais dantų implantais atkuriami prarasti dantys;
- ♦ tiriami IV lėtojo tipo alerginės reakcijos metalams.

Klinikoje veikia pirmasis Baltijos šalyse įsteigtas kraniomandibulinės funkcijos taikomųjų tyrimų centras, jame tiriami kramtymo sistemos sutrikimai ir nustatomos priežastys.

Skaitmeninė odontologija, vadinta „ateities odontologija“, klinikoje „Aukštėja“ įgyvendinta jau šiandien. Odontologinės procedūros nuo diagnostikos, skaitmeninių dantų atspaudų, skaitmeninio dantų modeliavimo, frezavimo iki implantacijų be pjūvio atliekama skaitmeniniu būdu. Tai tikslu, greita ir labai patogu pacientui.

Dirbame su visomis privataus sveikatos draudimo kompanijomis. Galimas atsiskaitymas išsimokėtinai be jokio pabrangimo.

Kontaktai: M. Valančiaus g. 19, LT-44275 Kaunas; el. p. info@auksteja.lt; tel. +370698 52451;

<http://auksteja.lt>; <https://www.facebook.com/Auksteja>

APIE SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ REFORMĄ RADVILIŠKYJE

Eligija ZOLTNERIENĖ

Radviliškio ligoninėje su ligoninės vadovais ir skyrių vedėjais diskutuota apie artėjančią sveikatos priežiūros įstaigų reformą. Susitikime aptarti numatomi vykdyti pokyčiai, reformos gairės, diskutuota apie Radviliškio ligoninės perspektyvą įvykdžius reformą.

„Radviliškyje ligoninė turi išlikti su visomis joje teikiamomis paslaugomis. Man labai svarbu ir tai, kad jų nemažėtų, o būtų teikiama dar daugiau, bet tokie mano lūkesčiai neatitinka reformos kryptį, todėl ieškoma įvairiausių variantų, kurie tikėtų tiek ligoninės paslaugomis besinaudojantiems Radviliškio rajono žmonėms, tiek savivaldybei kaip steigėjai, tiek patiems ligoninėje dirbantiems žmonėms“, – sakė susitikimą ligoninėje inicijavęs Radviliškio rajono meras Vytautas Simelis. „Man skaudu girdėti, ir tai tikrai netiesa, kad ligoninė bus uždaryta. Niekas nieko uždaryti nesirengia. Galbūt pakis ligoninės statusas, galbūt bus kokių kitų pokyčių, bet ligoninė Radviliškyje išliks, todėl šiuo metu ieškome geriausio sprendimo“, – susitikime su ligoninės darbuotojais kalbėjo meras.

Vaidas Smalinskas, Radviliškio ligoninės direktorius, ir susitikime dalyvavę ligoninės skyrių vedėjai sakė, kad dabar nėra tinkamas metas reformai. „Dabar, kai gydytojai ir visas medicinos personalas yra pervargę

nuo pandemijos padarinių valdymo keliamų iššūkių, tikrai nemanome, kad laikas yra daryti kokias nors permainas, reformas, sujungimus, prijungimus“. Pasak V. Smalinsko, nei jis pats, nei ligoninės skyrių vedėjai kol kas nemato, kuo prisijungimas prie Respublikinės Šiaulių ligoninės ir tapimas jos filialu būtų naudingas ligoninės pacientams, teikiamų paslaugų kokybei, joje dirbantiems medikams ir Radviliškio ligoninei. „Šiuo metu ir pati Respublikinė Šiaulių ligoninė po rezonansių įvykių susiduria su administraciniais ir personalo iššūkiais, trūksta darbuotojų, o ligoninė neturi nuolatinio vadovo“, – sakė jis.

Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas Justinas Pranas sakė, kad turint puikių, visoje Lietuvoje garsių specialistų, dirbančių traumatologijos ir ortopedijos srityse, norima, kad Radviliškyje išliktų stiprios paslaugos būtent šioje srityje, o po reformos ligoninė galėtų dirbti sutarčių su kitomis ligoninėms pagrindu ir tapti kompetentingu bei pacientams patraukliu traumatologijos ir ortopedijos paslaugas teikiančiu centru. „Taip pat norėčiau patikinti, kad Radviliškio ligoninės uždarymo planuose tikrai nėra“, – sakė jis.

Sveikatos priežiūros įstaigų tinklo reformą inicijuoja LR sveikatos apsaugos ministerija. Reformos poreikį paskatino kelios priežastys: nepakankamas sveikatos priežiūros sistemos atsparumas grėsmėms ir krizėms, nėra asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros integracijos savivaldoje, nepakankamas asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir kokybės užtikinimas, netolygus sveikatos priežiūros paslaugų pasiskirstymas Lietuvoje, ilgos pacientų eilės, asmens sveikatos priežiūros paslaugos mažai efektyvios ir veiksmingos dėl netolygiai pasiskirsčiusių specialistų ir jų kompetencijos.

Tikimasi, kad įvykdytos reformos rezultatai užtikrins kokybiškas, saugias ir prieinamas visoms prasmėmis asmens sveikatos priežiūros paslaugas visiems Lietuvos gyventojams nepriklausomai nuo jų gyvenamosios vietos, socialinės arba ekonominės padėties.

Radviliškio rajono meras Vytautas Simelis: ligoninė turi išlikti su visomis joje teikiamomis paslaugomis.

AMBICINGAS AKMENĖS PROJEKTAS

Jolanta ŠIURKUVIENĖ

Akmenės rajono savivaldybės vadovai susitiko pokalbio su grupe architektų, teritorijų planavimo, investicijų ir kitų sričių specialistų aptarti, kur ir kaip galėtų būti suprojektuotas Naujosios Akmenės miesto daugiabučių gyvenamųjų namų naujas kvartalas (nuotr.). Kuriamu projektu ketinama pasiekti ambicingą tikslą – Naujojoje Akmenėje pastatyti pirmąjį iš tiesų tvarų gyvenamųjų daugiabučių namų kvartalą Lietuvoje.

Architektų komanda pristatė apytiksliai 6 hektarų teritorijos vizualizaciją, kurioje numatyta, jog nauja suformuota gatvė, einanti palei Agluonos upelį, miestelėnų dažniausiai vadinamą kanalu, turėtų sujungti V. Kudirkos ir Respublikos gatves. Ne didesniuose negu 3 aukštų daugiabučiuose terasiniuose

namuose ir kotedžuose su 50–70 kvadratinį metrų ploto butais galėtų įsikurti apie 700 šeimų. Pirmuose aukštuose galėtų veikti parduotuvėlės, kavinukės, kepyklėlės, darbuo-

tis įvairias paslaugas teikiantys amatininkai. Planuojamas viešbutis, prekybos centras, vaikų darželis, poilsio zonos. Ir parkas: miesto pradžioje atsirastančio gyvenamojo kvartalo

vieta labai tam tinkama, jau dabar čia auga vertingų senų medžių. Norima, kad naujasis kvartalas būtų modernus ir tuo, kad jame vyrautų saulės energetika.

Šiame susitikime pristatyta urbanistinė idėja, o architektūriniai sprendimai laukia netolimoje ateityje. Išgryninti sumanymai ir patobulintas projekto variantas bus teikiamas susipažinti savivaldybės tarybai, akmeniškams.

Jau prieš kurį laiką Akmenės rajono meras

Vitalijus Mitrofanovas šalies Vyriausybės vadovams ir atstovams, visuomenei papasakojo, jog inicijuojama naujo modernaus gyvenamųjų namų kvartalo statyba Akmenės krašte. Tam, kad žmonės norėtų keltis gyventi į regioną, tokioms statyboms reikia valstybės paramos. Todėl meras akcentuoja, kad kitose 2021–2027 metų Europos Sąjungos lėšų panaudojimo programose turėtų atsirasti finansavimas viešajai infrastruktūrai kurti.

Naujo gyvenamojo kvartalo poreikis atsirado, nes per artimiausius trejus metus Akmenės laisvosios ekonominės zonos teritorijoje ir aplink ją, kitose Akmenės rajono vietose bus sukurta daugiau negu tūkstantis darbo vietų. Sumanymas pastatyti apie 30 nedidelių daugiabučių namų kilo ne tiek dėl to, kad rajone jaučiamas būstų trūkumas, kiek kaip darbo jėgos, ypač – aukštųjų technologijų specialistų – pritraukimo priemonė.

Klaipėdoje su miesto meru Vytautu Grubliausku susitiko naujai paskirta Prancūzijos ambasadorė Lietuvoje Alix Everard.

Klaipėdoje lankėsi ir su miesto meru susitiko naujai paskirta Prancūzijos ambasadorė Lietuvoje Alix Everard. Susitikimo metu pažymėta, kad svarbu tęsti bendradarbiavimą ir ieškoti naujų sąlyčio taškų.

2018 m. plėtojant kultūrinį bendradarbiavimą tarp Prancūzijos ambasados Lietuvoje, savivaldybės ir Klaipėdos universiteto, Klaipėdoje buvo atidengtos trys atminimo lentelės, žyminčios pastatus, menančius Prancūzijos administravimą Klaipėdos krašte ir liudijančios tvirtą kultūrinį ryšį.

„Džiugina, kad tęsiasi labai graži tradicija, jog naujai paskirti prancūzų ambasadoriai Klaipėdos miestą pasirenka viena pirmųjų savo kryptį, kur jie apsilanko pradėję kadenciją. Tai išskirtinis dėmesys miestui, jo

IŠSKIRTINIS DĖMESYS KLAIPĖDAI

įvertinimas ir tuo pat metu – įpareigojimas. Susitikimo metu pavyko aptarti gausybę labai aktualių ir įdomių klausimų. Nemažai dėmesio skirta 2023-aisiais metais laukiančiam Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos šimtmečio jubiliejui, taip pat bendradarbiavimui įvairiose srityse – ekonomikos, kultūros, sporto – ir siekiui rasti gražių sąlyčio taškų, – po susitikimo sakė Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas.

Susitikimo metu taip pat aptarta galimybė užmegzti partnerystės ryšius tarp Klaipėdos ir Prancūzijos La Rošelio miesto. Klaipėda Prancūzijoje miesto partnerio dar neturi.

„Šiandien, galima sakyti, patvirtinome abipusį susidomėjimą galimybę plėtoti bendradarbiavimą tarp Klaipėdos ir La Rošelio miestų. Labai tikiu, kad tiek akademinis ryšys tarp La Rošelio universiteto ir Klaipėdos universiteto, tiek ryšis tarp abiejų miestų uostų, tiek kultūriniai ryšiai, kurie taip pat turi didžiulį potencialą plėtotis, gali tapti tuo tiltu, kuris sujungs Klaipėdą su La Rošeliu kaip su miestu partneriu, – sakė Klaipėdos meras.

Susitikimo metu aptartas ir Klaipėdos uosto pašonėje, Perkėlos gatvėje, esančio paminklo Prancūzijos karo belaisviams perkėlimas į kitą vietą, kurioje bus tinkamesnės sąlygos lankyti ir pagerbti karių atminimą. Kaip skelbė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, įgyvendinant Klaipėdos uosto bendrojo plano sprendinius, Perkėlos gatvėje esančio paminklo dėl vykdomos uosto veiklos ilgainiui būtų neįmanoma lankyti ir prie jo pagerbti Prancūzijos karo belaisvių. Jau gruodžio pradžioje planuojamas paminklo šventinimas naujoje vietoje – Kairių gatvėje, arčiau Vilhelmo kanalo, kurį XIX a. antroje pusėje ir kasė prancūzų karo belaisviai.

Klaipėdos miesto savivaldybės inf.

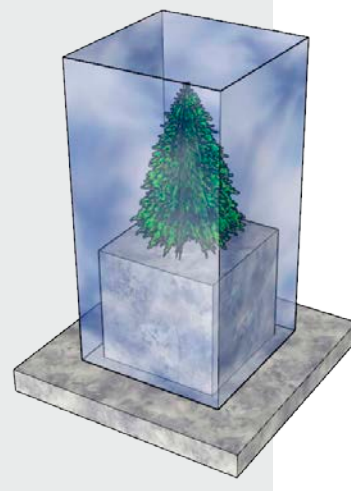
MAŽA DIDELIO Miesto KALĖDŲ VERTA

Toks šiltas kūrybinis kodas pristato šių metų Klaipėdos kalėdinio laiko nuotaikas. Atliepanti ekologiškumo idėjas, auganti ir tikra 55 cm aukščio žaliaskarė, kuri įkūnija tikrąsias Kalėdų vertybes, taps muziejiniu eksponatu saugomu po stikliniu gaubtu. Mažąjį medelį saugos eglės imituojančių sudėtingų konstrukcijų duetas, kuris bus įžiebtas su mažąja egle gruodžio 11-osios vakarą. Įžanga į jubiliejinis Klaipėdos metus taps Teatro aikštėje nušvisianti instaliacija – tunelis „Laiko spalvos 770“.

„Tikiu, kad vien žinia apie absoliučiai netradicinį sprendimą, yra gera žinia, kad Klaipėda originaliai žiūri į tarsi įprastinius dalykus. Tai labai drąsus, ambi-

cingas, labai kūrybingas ir originalus sumanymas, kurį tegul kiekvienas įvertina radęs progą pamatyti, kiek aikštėje yra Kalėdų dvasios“, – kalbėjo meras Vytautas Grubliauskas.

Savaitė po eglės įžiebimo, gruodžio 18-ąją, Teatro aikštės simbolis – Taravos Anikė ir vėl atsidurs dėmesio centre. Čia nušvis jubiliejinis Klaipėdos miesto metus pristatanti šviesos instaliacija – „Laiko spalvos 770“. Latvio Janis Petersons sukurtas šviesos tunelis kvies į trumpą realybę ir ilgą savo idėjinę prasmę, kelionę per Klaipėdos miesto šimtmečius. Šis Klaipėdos istorijai dedikuotas tunelis atspindės artėjančią Klaipėdos miesto 770 metų jubiliejų.

NERINGA
LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ
2021

NERINGAI 60!

DARIUS JASAITIS: MIESTO STATUSAS ATVĖRĖ NAUJAS GALIMYBES

„Gražu ir simboliška, kad jubiliejinė miesto šventė sutapo su Neringos – Lietuvos kultūros sostinės metais, tad 60-metį pasitikome jau visus šiuos metus, su daug svarbių miestui ir bendruomenei įvykių ir renginių“, – sveikindamas neringiškius su miesto jubiliejumi sakė Neringos savivaldybės meras Darius Jasaitis.

Gerbiamas mere, lapkričio 15 d. Neringos miestas šventė 60-metį. Kuo svarbus Kuršių nerijos plėtrai buvo keturių gyvenviečių apjungimas į vieną Neringos miestą?

Apjungus keturias gyvenvietes, smėlio pus-tomi žvejų kaimeliai tapo vienu miestu. Su šiuo žingsniu į šį kraštą atėjo ir daugiau civilizacijos, tai leido plėtoti vietovę, kaip tarptautinio pripažinimo siekiantį kurortą. Įgijus miesto statusą buvo įvesta telefono linija, pastatytas paštas, kultūros namai, Neringos savivaldybės pastatas, Taikos ir Kopų gatvių gyvenamieji pastatai, pradėjo veikti policijos komisariatas ir kt. Kaip yra pasakojęs buvęs miesto vadovas a. a. Aloyzas Puslys, iki šio administracinio vienetų sukūrimo net paplūdimiai negalėjo būti laisvai lankomi, nes jie buvo kontroliuojami pasieniečių. Įgavus miesto statusą jau buvo galimi kitokie sprendimai – nustatytos paplūdimių zonos, panaikinti ribojimai.

Kokius svarbiausius šio miesto plėtros etapus išskirtumėte ir kuo jie svarbūs Neringai ir čia gyvenantiems žmonėms?

Kažin ar būtų galima išskirti ženklus Neringos miesto plėtros etapus – turbūt didžiausia plėtra ir vyko vos įkūrus miestą. Vėliau, kiek yra žinoma ir kaip yra pasakoję buvę miesto vadovai, buvo nuolat diskutuojama ir sprendžiama dėl plėtros galimybių išskirtinėje, vandens apribotoje teritorijoje.

Taigi intensyvi plėtra, galima sakyti, niekada nevyko. Šiame krašte visada už plėtrą buvo aktualesnis vietinių žmonių išgyvenimo šaltuoju sezonu klausimas ir atvykstančiųjų poilsis išskirtinėje gamtinėje ir kultūrinėje erdvėje. Įkūrus atskirą savivaldybę, vietiniams gyventojams tapo žymiai paprasčiau, nes dėl įvairių leidimų, kitų dokumentų nebereikėjo vykti į Klaipėdą, daugelį tokių reikalų buvo galima susitvarkyti vietoje – ir tai didžiulis privalumas, kuris atėjo su miesto statusu.

Šie metai paženklini svarbiu įvykiu – Neringa yra Lietuvos kultūros sostinė. Kokius tikslus puoselėjote ir kaip pavyko juos įgyvendinti?

Buvome nusimatę tikrai plačią, intensyvią ir solidžią „Neringos – Lietuvos kultūros sostinės“ renginių programą, ypač vasaros sezonui. Džiugu, kad nepaisant visų COVID-19 pandemijos iššūkių, didžiąją dalį suplanuotų renginių pavyko įgyvendinti tikrai sėkmingai ir su plačiais atgarsiais. Nuoširdžiai dėkoju vicemerui Narūnui Lendraičiui, kuris yra ir „Neringos – kultūros salos“ projekto vadovas, visai kultūros srities komandai, Nidos kultūros ir turizmo centro „Agila“ kolektyvui, Neringos savivaldybės bei jos įstaigų ir organizacijų darbuotojams, taip pat visiems kitiems prisidėjusiems prie šio svarbaus projekto įgyvendinimo – už tikrai milžinišką indėlį ir pasiektus rezultatus, kuriuos turbūt daugelis matėme ir galėjome

vertinti gyvai. O dabar garbingai perduodame Kultūros sostinės estafetę Alytui.

Be abejo, visi renginiai buvo įdomūs ir įspūdingi, bet gal tarp jų buvo surengta išsiskiriančių? Jei taip, kokie?

Iš konkrečių renginių man asmeniškai didžiausias netikėtumas buvo tai, kad Neringa dabar turi savo operą. Tai buvo opera-triptikas „Neringa“. Jos išskilingas pristatymas vyko Juodkrantėje. Šios operos libreto autorė – mūsų bendruomenės narė, čia užaugusi ir dabar gyvenanti bei dirbanti Gintarė Dikšienė, o idėjos autorius Robertas Beinaris. Taip pat norėčiau išskirti visus sužavėjusį „Neringos – Lietuvos kultūros sostinės“ atidarymą su nepakartojama Šeiko šokio teatro programa, į kurią buvo įtraukti ir mūsų bendruomenės nariai – smagu buvo matyti žmones, kuriuos sutinki kone kasdien darbiniais ar kitais reikalais, visai kitame amplua – brendančius vandeniu ar šokančius tarp medžių išskilingo spektaklio metu. Ities buvo žavinga. Dar būtinai norėčiau paminėti Neringos gimnazijos sporto salėje pristatytą operą „Acis ir Galatėja“,

Neringos meras Darius Jasaitis padėką už indėlį į sostinės renginius įteikė Vytauto Kernagio dukrai, TV laidų ir radijo vedėjai Eglei Kernagytei.

Alytus Lietuvos kultūros sostinės titulą perima su šūkiu „Kultūra sujungia“. „Padarysime viską, ką galime geriausio“, – sakė Alytaus miesto meras Nerijus Cesiulis.

kurioje pagrindinį vaidmenį atliko žinoma atlikėja, specialiai šiuo tikslu į gimtąją Neringą grįžusi Lauryna Bendžiūnaitė. Įspūdingi buvo ir Andriaus Mamontovo bei Jolitos Vaitkutės projektai, prasmingos mokslinės diskusijos ir dar daug kitų įvykių, kurių dabar visų nepaminėsiu, tačiau jie tikrai išlikę mūsų visų pojūčiuose ir prisiminimuose. Galiu drąsiai teigti, kad su tokia programa ir tokio lygio renginiais nebūtų gėda pretenduoti ir į bet kurios Europos ar pasaulio valstybės Kultūros sostinės vardą.

Tokios programos, kaip Lietuvos kultūros sostinė, reikalauja ne tik kultūros darbuotojų sutelktumo, bet ir visos bendruomenės palaikymo. Tad kokia ji – Neringos bendruomenė?

Iš tiesų, buvo nuolat jaučiamas didelis bendruomenės palaikymas, regimas dalyvavimas ir šypsenos. Mūsų bendruomenė maža, tad natūralu, kad visi visur dalyvaujame, palaikome vienas kitą, kuriame ir įgyvendiname įvairius projektus. Tad bendruomenė yra tikrai draugiška ir atsakinga.

Be Lietuvos kultūros sostinės, kokiais projektais dar galite pasidžiaugti?

Šiais metais daugelis projektų ir renginių, ypač kultūros srities, buvo vienaip ar kitaip susiję su „Neringos – Lietuvos kultūros sostinės“ metais. Bet dar norėčiau paminėti ir tikrai įspūdingai praėjusią aviacijos šventę Nidos aerodrome. Šventė nustebino žiūrovų gausa, kas rodo, kad tiek vietiniams gyventojams, tiek poilsiautojams mažoji aviacija yra ištis artima. Dar būtinai norėčiau paminėti pirmą kartą Lietuvoje vykusį „Platu 25“ jachtų pasaulio buriavimo čempionatą, kuris buvo surengtas būtent čia, pas mus Neringoje. Tikėtina, jog 2023 metais čia vyks ir „Laser“ jachtų klasės pasaulio čempionatas. Šiais metais Nida alsavo ir olimpinio ritmu – Tokijo vasaros olimpinių žaidynių metu 17 dienų vyko Olimpiniis festivalis Tokyo 2020. Jo metu kurorto gyventojai ir svečiai galėjo išbandyti įvairias sporto veiklas,

dalyvauti varžybose ir renginiuose, pasiklausyti pokalbių su LTeam sportininkais, stebėti tiesiogines transliacijas iš žaidynių Tokijuje. Tad labai smagu, kad Neringa šiais metais garsėjo ne tik meniniais, bet ir sporto projektais.

Nors antrus metus esame pandemijos įkaitai, vis tik žmonės nori ilsėtis, nori pramogauti. Tad kaip visi šių metų situacija atsiliepė turizmui?

Turistų į Neringą atvyko tikrai nemažai, tačiau aiški tendencija ta, kad užsienio turistus pakeitė poilsiauti atvykstantys Lietuvos gyventojai. Smagu, kad Lietuvos gyventojai, kurie anksčiau galbūt vykdavo kitur ar svetur, atrado unikalią Neringos kraštą savo poilsiui. O Neringos kurortas tikrai nenukentėjo taip kaip nemaža dalis kitų Europos kurortų – buvome atviri ir, galima teigti, kad gana sveiki – turbūt jūrinis klimatas, pušynai, gamtos apsuptis irgi turi tam įtakos.

Nors sakoma, kad lengviau kritikuoti nei daryti, bet vis tik, ko pasigendate centrinės valdžios sprendimuose tiek susijusiuose su pandemijos valdymu, tiek su kitais klausimais?

Dėl pandemijos valdymo – iš tiesų nesu tos srities specialistas, kad galėčiau labai kritikuoti

ar girti, tačiau visada pasisakiau už Švedijos variantą. O šiaip, didžiausia valdymo problema, ir ypač saugomose teritorijose, yra labai sudėtingas teritorijų planavimo mechanizmas. Pasigendame teisės aktų korekcijų, nes yra labai nemažai atvejų, kai jie dubliuoja ar prieštarauja vienas kitam, ir tai labai apsunkina derinimo procesus dėl miestui ir žmonėms svarbių projektų įgyvendinimo. Jau daug metų yra kalbama apie tai, kaip bus atsisakyta perteklinių procedūrų, kaip bus tobulinami kontrolės mechanizmai, bet, deja, vis dar susiduriame ir susiduriame su situacijomis, kai dėl ne toje vietoje padėto kabelio negalime judėti pirmyn.

Esate žmogus, kuris gimė ir augo ne kažkuriame atskirame Kuršių nerijos miestelyje, bet jau Neringos mieste, ar neringiškai turi savo išskirtinį bruožą, jei taip, koks tas bruožas?

Manau, kad dauguma neringiškių, pirmiausia, yra gamtos mylėtojai. Gyvenant tarp dviejų vandenų, kopų, pušynų, paukščių ir žvėrių gausybės tiesiog neįmanoma tuo nesizavėti. Žinoma, šio krašto žmonės yra labai svetingi ir rūpestingi – atvykusieji poilsiauti nori sugrįžti čia ne tik dėl gamtos, bet ir dėl Neringos gyventojų draugiškumo – šilti ir malonūs žmonės čia gyvena.

Kuo Jums, asmeniškai, šie metai ypatingi ir ko norėtumėte palinkėti sau, Neringai ir tiems, kurie skaitys šį interviu ateinančiais metais?

Ir kitiems, ir sau, pirmiausia, norėčiau palinkėti vidinės ramybės ir sveikatos, o iš praktinių dalykų – kuo greičiau užbaigti pradėtus infrastruktūrinius projektus. Norisi, kad atvykstančiųjų į miestą nebereikėtų pasitikti su įspėjimo ženklais „Miestas tvarkosi“, ir jis iš tiesų spindėtų. Be to, mintyse ir planuose jau sukasi naujos idėjos. Neringos savivaldybės tarybos nariams, administracijos kolektyvui, savivaldybės įstaigų darbuotojams ir visiems neringiškiams linkiu nuoširdaus ir šilto bendravimo, kad visi drauge vieningai matytume ir kurtume miesto ateitį.

Dėkoju už pokalbį.

Kalbino Lina Pusvaškytė

Uždarymo renginyje skambėjo Nidos sielos, maestro Vytauto Kernagio kūryba.